

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

de heer Paul De Vloo

tegen

De Krant van West-Vlaanderen en Pieter-Jan Breyne, journalist

Met een verzoekschrift van 2 februari 2010 dient de heer Paul De Vloo klacht in tegen De Krant van West-Vlaanderen en tegen journalist Pieter-Jan Breyne. Aanleiding is de berichtgeving over het overlijden van de dochter van klager in de editie 'Het Wekelijks Nieuws - West' van De Krant van West-Vlaanderen van 29 januari 2010.

Met een brief van 7 maart 2010 antwoordt Jan Gheysen, hoofdredacteur van De Krant van West-Vlaanderen, op de klacht. Namens klager stuurt advocaat Joris Deene een adviesnota, gedateerd op 1 april 2010, als repliek op de brief van Gheysen.

De rapporteringcommissie van de Raad voor Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 27 mei 2010. Klager is in persoon verschenen. Voor De Krant van West-Vlaanderen verscheen hoofdredacteur Jan Gheysen. Journalist Pieter-Jan Breyne verscheen in persoon.

FEITEN

Op 25 januari 2010 verloor de dochter van klager het leven bij een zwaar verkeersongeval. In de editie 'Het Wekelijks Nieuws - West' van De Krant van West-Vlaanderen van 29 januari 2010 wordt hierover bericht, zowel op de voorpagina als op pagina 5, met artikelen onder de titel 'Jonge vrouw op slag gedood' en 'Jonge Poperingse op slag dood'.

De twee artikelen worden telkens geïllustreerd met een profielfoto van het slachtoffer, die afkomstig zijn van haar Facebookpagina's.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager voert vooreerst aan dat de berichtgeving over het overlijden van zijn dochter enkele storende fouten bevat, die kwetsend zijn voor de omgeving van het slachtoffer. Zo is er onder meer geschreven dat het slachtoffer afgestudeerd is in Gent, terwijl dit in Leuven en in Brussel was. De klacht heeft echter vooral betrekking op het gebruik van foto's die afkomstig zijn van de Facebookpagina's van het slachtoffer. Klager neemt het niet dat de foto's zonder toestemming werden afgehaald van Facebook en in het weekblad werden gepubliceerd. Eén foto is bovendien bewerkt door weglating van het petekind van het slachtoffer, dat op de oorspronkelijke foto mee afgebeeld stond. In de adviesnota van advocaat Deene, die namens klager is ingediend, wordt beklemtoond dat klagers dochter, en na haar overlijden haar erfgenamen, titularis is van het recht op afbeelding, en dat voor een publicatie in de krant de toelating van de geportretteerde, of van de erfgenamen, vereist is. Die toelating werd nooit gevraagd. De loutere plaatsing van foto's op Facebook, zelfs op de profielpagina die voor eenieder toegankelijk is, kan niet inhouden dat ze zonder meer door een krant kunnen worden gepubliceerd. Klager beseft dat zijn dochter, die lange tijd scoutsleidster is geweest, bekend was in Poperinge, maar dat maakt haar nog niet tot een publieke figuur. Klager deelt op de hoorzitting mee dat hij kort na het overlijden van zijn dochter telefonisch werd gecontacteerd door een losse medewerker van het weekblad, met de vraag of hij een interview wilde toestaan in het bijzijn van een fotograaf van het blad. Klager antwoordde daarop dat hij daar

niet wou op ingaan. Er is hem echter nooit gevraagd of hij een foto van zijn dochter ter beschikking wilde stellen. Mocht dit op een correcte manier zijn gebeurd, zou hij daar wel in hebben toegestemd, aldus nog klager.

Hoofdredacteur Gheysen en journalist Breyne erkennen dat er in het artikel enkele onjuistheden stonden. Het weekblad heeft zich daarover verontschuldigd en heeft de fouten rechtgezet in het nummer van 12 februari 2010. De editie 'Het Wekelijks Nieuws – West' van De Krant van West-Vlaanderen heeft een verspreidingsgebied dat beperkt is tot acht gemeenten in de regio Ieper – Poperinge. Voor een dergelijke lokale publicatie is de dochter van klager als een publieke figuur te beschouwen, gelet op haar actieve rol in het plaatselijke verenigingsleven. Dit verantwoordde dat over haar overlijden werd bericht, en dat de berichtgeving geïllustreerd werd met twee foto's van haar. Wat het gebruik van de foto's betreft, moet volgens De Krant van West-Vlaanderen een onderscheid worden gemaakt tussen de foto op de voorpagina en de foto van pagina 5. De eerste foto was afkomstig van de profielpagina van de Facebook van het slachtoffer. Deze pagina is voor eenieder toegankelijk, en dit is ook zo bedoeld via de privacyinstelling, die is aangebracht door de titularis van de Facebookpagina's. De Krant van West-Vlaanderen erkent dat de foto van de profielpagina is bewerkt, maar dit is enkel gebeurd met de bedoeling om de afbeelding te beperken tot die van het slachtoffer en om de privacy van de minderjarige, die ook voorkwam op de oorspronkelijke foto, te beschermen. De tweede foto, die in het weekblad is afgedrukt op pagina 5, is afkomstig van het gedeelte voor 'vrienden van vrienden' van de Facebookpagina's van het slachtoffer. Aangezien de journalist tot deze categorie bleek te behoren, kon hij op de betrokken pagina inloggen, zonder zich er evenwel bewust van te zijn dat het niet om een publieke pagina ging. Ook dit was het gevolg van de privacyinstelling door de titularis van de Facebookpagina's. De Krant van West-Vlaanderen heeft dus geen verdoken middelen gebruikt om aan de foto's te geraken, maar kon er te goeder trouw van uitgaan dat ze publiek beschikbaar waren. In die omstandigheden meent de Krant van West-Vlaanderen dat haar geen beroepsethische tekortkomingen kunnen worden verweten.

BESLISSING

Gelet op de maatschappelijke positie van de dochter van klager en haar rol in het verenigingsleven kan zij plaatselijk als een publieke persoon worden aangezien, zodat berichtgeving over haar overlijden in de regionale pers verantwoord was. De artikelen die gepubliceerd werden in het nummer van 29 januari 2010 bevatten enkele storende onjuistheden. Gelet op de omstandigheid van haar plotse overlijden, en hoewel ze werden rechtgezet in het nummer van 12 februari 2010, heeft de Raad voor de Journalistiek er begrip voor dat deze onjuistheden door de omgeving van het slachtoffer ervaren werden als een gebrek aan respect (*zie ook: RvdJ 2006-08, L. en Poe t/ Het Laatste Nieuws, 11 mei 2006*). Bij berichtgeving over gevoelige aangelegenheden mag van de pers een bijzondere zorgvuldigheid worden verwacht.

Wat het gebruik van de foto's, afkomstig van Facebook betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de foto die is afgedrukt op de voorpagina en de foto van pagina 5. De eerste foto is afkomstig van het profiel van de Facebookpagina's van het slachtoffer, die voor eenieder publiek toegankelijk zijn. Gelet op de plaatselijke bekendheid van het slachtoffer kon de foto dan ook worden gebruikt in de lokale editie van de Krant van West-Vlaanderen. De bewerking die de foto heeft ondergaan had enkel tot bedoeling de privacy te beschermen van een kind, dat samen met het slachtoffer op de oorspronkelijke foto afgebeeld stond. De bewerking was daarom verantwoord.

De tweede foto is afkomstig van een Facebook-pagina waarvan de titularis de toegang had beperkt door privacy-instellingen. De foto was niet publiek en had in dit geval niet gebruikt mogen worden. Dat foto's publiek zijn op Facebook is de uitzondering, niet de regel. Dat de journalist toevallig toegang had tot niet-publieke Facebook-pagina's van het slachtoffer, geeft hem niet het recht de foto's die hij daar vindt zonder toestemming te gebruiken voor publicatie in het weekblad. Het argument dat de journalist te goeder trouw handelde, kan niet worden aanvaard. De journalist kon weten dat de foto afkomstig was van een niet-publieke Facebook-pagina en had dat met een eenvoudige test kunnen nagaan. De journalist heeft niet de gebruikelijke voorzorgsplicht in acht genomen.

Overigens merkt de Raad voor de Journalistiek op dat de twee foto's serene afbeeldingen zijn van het slachtoffer. De Raad voor de Journalistiek neemt ook akte van de verklaring van de redactie van De Krant van West-Vlaanderen, dat zij op dat moment in haar archief niet over een bruikbare foto van het slachtoffer beschikte.

De Raad voor de Journalistiek stelt nog vast dat, zoals tijdens de hoorzitting is gebleken, klager kort na het ongeval telefonisch gecontacteerd werd door een medewerker van het weekblad. De medewerker heeft aan klager gevraagd een interview toe te staan in aanwezigheid van een fotograaf, waar klager niet wou op ingaan. Klager is niet gevraagd om een foto van zijn dochter ter beschikking te stellen van het weekblad. Mocht klager op een tactvolle manier zijn benaderd, bijvoorbeeld met een persoonlijke contactname, en mocht hem de vraag zijn gesteld, zou hij anders hebben gereageerd, heeft hij op de hoorzitting verklaard. De Raad voor de Journalistiek is dan ook van mening dat de klacht waarschijnlijk had kunnen vermeden worden indien De Krant van West-Vlaanderen kort na de voor klager dramatische gebeurtenis, met hem op een meer tactvolle manier was omgegaan.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond voor wat het gebruik van de tweede foto betreft

Brussel, 24 juni 2010